

Е.С. Орду. Формирование информационно-коммуникативной компетентности будущих семейных врачей в процессе профессиональной подготовки. – Статья.

Аннотация. В статье затронута проблема формирования информационно-коммуникативной компетентности будущих врачей семейной медицины. Акцент сделан на гуманитарной составляющей профильной подготовки. Утверждается, что технология формирования информационно-коммуникативной компетентности базируется на комбинировании традиционных и инновационных методов обучения.

Ключевые слова: информационно-коммуникативная компетентность, профессиональное обучение, интерактивные методы обучения, квест.

K. Ordu. Formation of information-communicative competence of future family doctors in the process of professional training. – Article.

Summary. The article touches upon the problem of formation of information and communication competence of future family medicine doctors. The emphasis is on the humanitarian component of the profile training. It is asserted that the technology of formation of information and communication competence is based on combining traditional and innovative teaching methods.

Key words: information competence, communicative competence, vocational training, interactive teaching methods, quest.

УДК 811.112.2'25(075)

О.Г. Тараненко

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германо-романської філології та перекладу
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
м. Сєвєродонецьк, Луганська область, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ МАГІЯ (MAGIE) У ФРАНЦУЗЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню концепту МАГІЯ (MAGIE) у французькій концептосфері на базі французьких автентичних тлумачних словників із зосередженням на конотативному компоненті зазначеного концепту, а також дослідженню репрезентантів концепту МАГІЯ (MAGIE) у французькій мовній свідомості.

Ключові слова: культурний концепт, концептосфера, культурна специфіка, мовна універсалія.

Дослідження концепту в різних лінгвокультурах – це один із пріоритетних напрямів філологічної науки сьогодення. З огляду на швидкі темпи глобалізації цілком зрозуміло, що для дослідження мов необхідно не тільки використовувати зовнішні мовні структури та категорії, а й враховувати приховані смисли, що містять у собі найбільш вагомі мовні категорії. Концепт як багатшарова та розвинена структура підлягає більш ретельному вивченню й структуризації. Концепт як феномен уперше було розглянуто в роботі С. Аскольдова-Алексєєва як категорію, що містить у собі більше, ніж термін чи поняття, та має прихований культурний компонент. Зрозуміло, що для глибокого вивчення мови це було актуальним. Багато вчених-лінгвістів почали глибоко досліджувати концепт. Серед них – А. Зеленько, В. Кононенко, Дж. Лакофф, М. Піменова, О. Селіванова, Ю. Степанов. Важливо, що концепт має багатшарову структуру, яка має яскраво виражені національно-культурні риси. Ми згодні з дослідником концептів А. Вежбицькою в тому, що існують концепти-універсалії, притаманні будь-якій культурі, на кшталт РОДИНА, ЛЮБОВ, ВОЛЯ, СМЕРТЬ [1]. Вважаємо, що до подібних феноменів із повним правом можна віднести також концепт МАГІЯ. І. Хаген стверджує: «Магія – це знання основних законів, за якими живе Всесвіт, розуміння того, як пов'язаний внутрішній світ людини зі світом зовнішнім та яку силу мають думки, слова й дії... Це спроможність взяти на себе відповідальність за своє життя. Зрештою, це мудрість жити так, як саме ми бажаємо» [4, с. 2]. Магія – це концепт, що охоплює будь-яку культуру, починаючи з найбільш примітивної та закінчуючи високорозвиненими етносами.

Головним інструментом магії постає насамперед слово як рушій дії, тому аналіз цього концепту під кутом саме лінгвістики й культури здається нам найбільш дотичним. З вищесказаного визначаємо **мету дослідження** – аналіз ієрархічної структури концепту МАГІЯ (MAGIE) у французькій концептосфері

методом темного аналізу та аналізу словникових дефініцій з урахуванням конотативного компоненту зазначеного феномена.

Перш ніж перейти безпосередньо до аналізу концепту МАГІЯ (MAGIE) у французькій лінгвокультурі, необхідно окреслити основні риси французького етносу, що сформували специфічний підхід цієї нації до всього пов'язаного із чаклунством. Прикметно, що одну з найбільш популярних окультних книг із магії написано саме французом – А. Папюсом. Його «Практична Магія» є настільною книгою для багатьох прихильників цього феномена, у ній представлена чітка структура за напрямками та описані практичні поради для початківців і професіоналів. Можна припустити, що для французів магія є цариною, яка дає певну свободу, а для французів свобода в діях і свобода виражати свої думки – це характерна риса нації.

Т. Щербина та А. Тягни-Рядно зазначають: «Франція взагалі дуже рухомий організм, у національному характері – прагнення створювати, покращувати, розкопувати, реставрувати чи кардинально перебудовувати. Останнім таким кроком була відмова від колоній, а в 1789 р. – революція. Франція зберегла від монархії централізовану державу, пістет перед старою аристократією та столітніми традиціями, нерухомість власності. Однак коли стала соціальною державою, то лишається такою дотепер. Кожна людина, яка працює, може дозволити собі те ж, що й мільйонер – мандрувати, купувати квартири та автівки, відвідувати театри й ресторани, отримувати освіту та лікуватися. Це дозволяє система пільг і страхування. Різниця між багатими та бідними – це щабель драбини, а не прірва... Французи не виносять жодного утискання, тому впродовж століть прописували закони, перед якими всі рівні» [3, с. 4]. Однак чаклунство має дуже давні та глибокі корені у французького етносу. Дж. Кітредж пише: «Чаклунство в організованій формі, на протигагу загальній магичній традиції, збереглося саме в Західній Європі та Африці. <...> У Британії, Північній Франції та Німеччині <...> давні палеолітичні культури плідоріддя, особливо ті, що включали в себе тваринний тотемізм, мали велику силу. Магія на цьому ступені культури асоціювалася з патріархом-чаклункою (іноді з патріархом-чаклуном)» [2, с. 1].

З огляду на це та на основі матеріалу, зібраного в автентичних франкомовних словниках, можна представити структурну схему концепту МАГІЯ (MAGIE) з урахуванням конотативного значення семних компонентів. Спочатку наведемо дефініції MAGIE, наприклад: **Magie** n., f. 1. Art de produire. Par des procédés occultes, des phénomènes inexplicables. – Magie noir, magie qui ferait intervenir les demons (s'oppose à magie blanche) fig. Impression forte, inexplicable, La magie de la musique [6, с. 431]. – **Магія**: 1. Мистецтво відтворення через окультні методи, незрозумілі речі. Чорна, біла магія. Чорна магія – та, що має справу з демонами, протилежність білій магії. 2. Сильне, незбагненне враження. Магія музики.

Інша дефініція є більш докладною, розширеною, має більше конотативних компонентів, зокрема: **Magie** n, f. (lat. Magia, du gr.) 1. Ensemble des pratiques visant à s'assurer la maitrise des forces invisibles, immanentes à la nature ou surnaturelles, et à les faire servir aux fins qu'on se propose. (*Magie noir; magie blanche*), respectivement mises en oeuvre pour le mal ou pour le bien. Fig. Série d'effets comparables à ceux de la magie, puissance de séduction, d'illusion. *La magie des mots. Comme par magie*: d'une manière inexplicable. **ENCYCL.** Avant que la pensée rationaliste moderne ne la dévalorise et ne la relègue, sans l'anéantir, dans une sorte d'obscurité honteuse, la magie a produit des spéculations nombreuses et raffinées. Ainsi, entre la théurgie (magie blanche) et la goétie (magie noire), la pensée de la Renaissance, avec Cardan, Paracelse, Crollius, Della Porta, etc., a tenté de bâtir une magie naturelle, fondée sur l'idée que tout dans la nature est communication et symbole. Par ailleurs, les nombreux ethnologues, dont Lévi-Strauss, se sont intéressés de près aux modes de pensée magiques [7, с. 613–614]. – **Магія**: 1. Сукупність методів, щоб забезпечити прихильність невидимих сил, іманентних у природі або надприродних, та їх служіння тому, хто їх викликає. (Чорна магія, біла магія) відповідно реалізовано злом або на благо. 2. Серія ефектів, які можна порівняти з магією, спокусою, ілюзією. Магія слів. **Дані енциклопедії.** Перед тим, як сучасна раціоналістична думка знецінила та повністю скасувала її, зводячи до рівня ганебних забобонів, магія спровокувала численні й рафіновані припущення. Таким чином, між теургією (біла магія) і гоетією (чорною магією) такі великі уми Ренесансу, як Кардан, Парацельс, Кролліус, Делла Порта та інші, намагалися побудувати природну магію, ґрунтуючись на тому, що все в природі взаємопов'язане й символічне, тоді як етнологи, у тому числі Леві-Стросс, дуже цікавилися магичними способом мислення. Варто уточнити, що в цій дефініції ми бачимо системний і науковий підхід до магії в період Відродження, намагання її класифікувати та внаормувати. Також такий мікс магії й науки, як алхімія, був поширений саме в Європі, у тому числі Франції. Цікава чітка опозиція «чорна – біла магія» з яскраво вираженими конотативними компонентами негативності та позитивності.

Ще одне визначення магії дає «Dictionnaire Pratique de la langue française»: **Magie** n., f. 1. Art de produire, par des procédés occultes, des phénomènes inexplicables on qui semblent tels – alchimie, astrologie, sorcellerie. La magie est à l'origine des sciences. *Magie noire*, magie qui ferait intervenir les démons pour produire des effets maléfiqes. *Magie blanche*, comme (par) la magie, d'une manière incompréhensible. 2. Impression forte, inexplicable (que produisent l'art, la nature, les passions) – charme, prestige, puissance, seduction [8, с. 1025]. – **Магія**: мистецтво перетворювати завдяки окультним процесам, феномен, який не можна вочевидь пояснити (алхімія, астрологія, чаклунство). Магія – це джерело походження науки. Темна магія – та, що пов'язана з використанням можливостей демонів для злих справ. Біла магія – зробити щось чином, який неможливо пояснити. 2. Сильне, таке, що не піддається поясненню, враження, яке викликає мистецтво, природа, пристрасті; чари, престиж, сила, зваблення. У цій дефініції ми маємо додаткове значення магії як престижу, могутньої сили незрозумілої природи, зваблення, а також знову як денотат представлене значення магії як науки (алхімія, астрологія, тощо). Конотація переважно змішана, присутній елемент страху, оскільки якщо людина чогось не розуміє, то це природно викликає почуття дискомфорту, страху. Вкотре зазначимо, що в усіх дефініціях представлена чітка опозиція «чорна (гетія) – біла (теургія) магія», які цілком можна розглядати як окремих феноменів. Однак у цій розвідці ми надамо структурну схему, виділяючи чорну та білу магію як компоненти концепту МАГІЯ загалом.

До структури концепту МАГІЯ входять такі компоненти, як **mage** (маг), **magicienne-ienne** (маг, чаклунка), **magique**, (магічний) **magiquement** (магічним чином). Варто ознайомитися з дефініціями.

Mage (latin magus, grec. Magis, mot person): 1. Prêtre, astrologue, dans la Babylone antique, en Assirie. loc. Le Roi mages, les personnages que, selon L'évangélie, virent rendre homage à l'enfant Jésus. n. personne que pratique les sciences occultes, la magie – magicien, sorcier – rare. Une mage – prophète, voyant. Pour Hugo, le poète l'est un mage [6, с. 431; 7, с. 613–614; 8, с. 1025]. – **Маг**: 1. Священик, астролог у Давньому Вавілоні, Ассирії. місцева: волхви, персонажі, які, згідно з Євангеліє, віддали почесні маленькому Ісусові. 2. Персона, яка практикує окультні науки, чаклун (рідко вживане). Маг – пророк, провидець. За В. Гюго, поет – це маг. Прикметно, що вже не вперше магія порівнюється з музикою, поезією, мистецтвом. Такі здібності вважалися даром, подібним саме до магічного, чарівного, казкового, надприродного. Конотація позитивна.

За значенням близький по попереднього синонім **Magicienne-ienne**: 1. Personne qui pratique la magie – mage 2. fig. Personne que produit, comme par magie, des effets extraordinaires. Cet écrivain, ce contour est un magicien. – enchanteur [6, с. 431; 7, с. 613–614; 8, с. 1025]. – **Чаклун, -ка**: 1. Той, хто практикує магію. 2. Людина, яка робить незвичайні ефекти, подібні до дії магічних сил. Цей письменник, цей контур – це маг, чаклун. Можна стверджувати, що конотація цих компонентів схвальна з елементами захоплення. Сюди ж можна віднести й **Magiquement** – par magie (магічним чином, за допомогою магії) [6, с. 431; 7, с. 613–614; 8, с. 1025].

Компонент **Magique** має більш деталізовану модель, представлену в тлумачних словниках. **Magique** adj.: 1. Qui tient de la magie, utilisé, produit par la magie – **occulte, surnaturel. Pouvoir magique. Formules magique, baguette magique.** 2. Qui produit des effets extraordinaires. – **étonnant, merveilleux, surprenant.** “La pleine lune versait des flots de sa lumière magique sur la plaine” (Barrés) [6, с. 431; 8, с. 1025]. – **Магічний**: 1. Щось магічне, використане, проведене магічним чином. Окультне, надприродне. Магічна сила, формула, паличка. 2. Те, що зроблено з екстраординарним ефектом. Чудовий, що дивує. «Повний місяць заливав магічним світлом усю рівнину» (Барре). При цьому ми бачимо практичний підхід до магічних дій і їх знаряддя – чарівної палички, формул, які можуть допомогти в магічних маніпуляціях для досягнення мети. Магія пов'язана з дивом, чимось чудовим, схвальним.

Більш деталізованою є така дефініція: **Magique** adj.: 1. Qui relève de la magie. *pouvoir magique.* 2. Dont les effets extraordinaires, sortent du rationnel. *Spectacle magique.* 3. Se dit de ce qui agit d'une manière surprenante. *Mot magique.* 4. Carré magique: tableau carré des nobmres, tel que la somme des éléments d'une ligne, d'une colonne ou d'une diagonale soit le meme nombre. 5. PSYCHOL. *Pensée magique*: forme de pensée de l'enfant, entre 2 et 7 ans, caractérisée par une confusion entre l'univers subjectif et l'univers objectif [7, с. 613–614]. – **Магічний**: 1. Те, що дивує. Магічна сила. 2. Те, чий надзвичайні ефекти виходять із раціональних дій. Магічне шоу. 3. Описує те, що трапляється дивним чином. Магічне слово. 4. Магічний квадрат (де сума номерів по діагоналі дорівнює сумі будь-якого рядка чи колонки) 5. психол. Магічне мислення. Мислення дитини в період від 2 до 7 років, схарактеризоване плутанням об'єктивного та суб'єктивного світу. При цьому ми бачимо ще одне «знаряддя» магічного впливу – магічний квадрат, а також маємо психологічне визначення магічного мислення в дитини. Відомо, що багато дослідників

паранормальних явищ вважають, що саме дитина має найбільш чітке уявлення про магічний світ, проте оскільки вона живе в соціумі, де панує суто раціоналістична думка, то із часом втрачає свої здібності до магічного мислення й магічного бачення світу. Тобто під магічним ми розуміємо декілька важливих смислів, серед яких – прояв надприродних сил і керування ними; магічне «знаряддя» для цієї мети; форми мистецтва як магічний дар та магічне мислення в дітей, які вірять у потойбічне.

До магічного як синонім дотичний компонент **окультний (Occulte)** та його словотвірний ряд: **Occulter, Occultisme, Surnaturel**. Надамо їх дефініції.

Occulte (latin famille de celer): Qui est caché et inconnu par nature et mystérieux. *Puissances occultes*. Qui se cache garde le secret *Comptabilité occulte*. Sciences occultes. Doctrines et pratiques secrètes faisant intervenir des forces qui ne sont reconnues ni par la science, ni par la religion (alchimie, magie, occultisme) [7, с. 1170] – **Окультний**: те, що приховане, невідоме, таємниче за своєю природою. Той, хто приховує якийсь секрет, таємницю. Окультні науки. Доктрини та секретні практики, що включають у себе сили, які не визнає наука та релігія (алхімія, магія, окултизм). У цьому визначенні ми знову бачимо опис магії як таємничої науки, яка не визнається офіційно, проте могутня й ефективна. Конотація позитивна, однак із відтінком страху.

Підкреслює цю конотацію також компонент-дієслово **Occulter**: Cacher ou rendre peu visible. Dissimuler rendre obscure (*occulter un souvenir*) [7, с. 1170] (*приховати чи зробити мені помітним, приховати спогади*). Також уточнимо дефініцію самого окултизму як найголовнішого елемента концепту МАГІЯ: **Occultisme**: ensemble des sciences occultes et des pratiques qui s'y rattacher ésotérisme, spiritisme. Occultiste [7, с. 1170] – **Окултизм**: зібрання таємничих наук, до яких належать екзорцизм, спіритизм. *Окултист*. Наголосимо на тому, що до магічних практик відносять також роботу зі злими духами та їх вигнанням (екзорцизм), спілкування з духами через медіумів (спіритизм). Ці різновиди магії вважаються дуже небезпечними, особливо для дилетантів, і мають відчутну негативну конотацію з домішкою інтересу, зацікавленості.

Семантично близьким виявився компонент «надприродний»: **Surnaturel, elle adj.**: Relig. D'origine divine. “*Notre religion est surnaturelle*” (Pascal). Qui dépasse, ne s'explique pas par les chose naturelles connues – **magique**. Phénomènes surnaturels (*miraculeux*). Admettre le surnaturel. Extraordinaire, prodigieux. Une beauté surnaturelle – **fantastique** [7, с. 1621] – **Надприродний**: божественної природи. «*Наша релігія надприродна*» (Паскаль). Те, що неможливо пояснити з позиції природних явищ, магічне. Чудовий, неймовірний феномен. Визнання надприродного, екстраординарний, жахливий, неймовірний. *Надприродна краса*. Знову ми стикаємося з конотацією страху, дивування, інтересу.

Вважаємо за доцільне приділити більш детальну увагу такій галузі магічної науки, як алхімія, та її adeptам – алхімікам. Додаємо дефініцію: **Alchimie** n.f. (arabe al kimia, “la Pierre philosophale” – chimie) Science occultée vogue au Moyen âge, née de la fusion de techniques chimique gardée secrètes et de speculations mystiques. – hermétisme. Fig. Transformation, mystérieuse. “*L'Alchimie du verbe*” Rimbaud. **Alchimiste** – Personne que pratique l'alchimie [8, с. 40–41] – **Алхімія**: наука, що зародилася в епоху середньовіччя та містила в собі містичні секрети й хімічні техніки – герметизм. Трансформація, містична трансмутація. «Алхімія слова» Рімбо. **Алхімік** – той, хто практикує алхімію. Магія через алхімію може надавати предметам, живій і неживій природі нових форм, трансформувати в щось інше за допомогою більш розвиненого інструменту, ніж магічна паличка, – знання хімічних елементів та їх можливостей. У наші дні алхімію вважають псевдонаукою, проте деякі відкриття алхіміків стали в нагоді сучасним хімікам.

Більш широким терміном для позначення магічної науки є «езотерика», «езотеризм», до яких включено алхімію, окултизм і герметизм. **Ésotérisme – ésotérique**. Doctrine ésotérique (ex. Alchimie, hermétisme, occultisme) Caractère d'une oeuvre inpénétrable, énigmatique [8, с. 622] – **Езотерика** – езотерична доктрина, загадкова наука незрозумілої природи. Відчутна конотація зацікавлення, інтересу до цього феномена.

Після наукових дефініцій буде доречно перейти до такого важливого магічного компонента, як **чаклунство, чаклун, чаклунка. Sorcellerie – n.f. (sorcier)**. Pratique des sorciers. *Les ancient procéd. de sourcierie*. C'est de la sorcellerie: c'est un inexplicable, extraordinaire. **Sorcier, -ière** (latin de sors) Personne qui pratique une magie de caractère traditionnel, secret et dangereux. – magicien *Les sorciers de Moyen âge. Sorciers et devins*. Fig. (vielle) sorcier – vielle femine laide et méchante. – malin [8, с. 1567] – **Чаклунство** – процес саме чаклування, щось незрозуміле, екстраординарне. **Чаклун, -ка** – людина, яка практикує магію традиційного характеру, секретного й небезпечного, маг. Маги середньовіччя. Чарівники та ворожити. *Стара чаклунка – відьма, зла та огидна, нечиста сила*.

Ми знову виділяємо конотацію страху, поваги й зацікавленості, тільки з нюансом: конотацію носія злих сил представлено у вигляді старої потворної жінки-відьми, здатної на злі, небезпечні дії. У цьому є певний сенс, оскільки в епоху середньовіччя в церковних трактатах жінка вважалася «посудиною зла», адже краще розумілася з нечистою силою завдяки своїй природі. Це й знайшло відображення в поданій дефініції. Вважаємо цікавою цитату Г. Яхонтової, яка реабілітує жінок та дає змогу зрозуміти, що відьми бувають привабливими й загадковими: «Відьма – не тільки вище досягнення жінки в цивілізації. Відьми стали втіленням тасмничої сутності жінки, ніколи й ніде не розгаданої чоловіками. Тільки відьми в усі часи були спроможними наводити жах на чоловіків» [5, с. 202].

Однією з найнебезпечніших чаклунських практик вважалося так зване інвольтування: **Envoûter** – v. tr. (de en volt, vout “visage” et “fugure de cire”, lat. vultus) Représenter (une personne) par une figurine pour lui faire subir l’effet magique de ce qui est fait à cette image (insultations. Violences.) “Je suppose <...> qu’on n’envoûte plus les personnes avec des images des cire et des épingles <...>” (Huysmans). Fig. Exercer sur qqn. Un attrait, une domination irrésistible **captiver, ensorceler, fasciner. Cette femme l’a envoûté. Envoûter son auditoire.** Envoûter a suivi une évolution des sens comparable à celle de charmer, mais le sens propre reste vivant pour certaines communautés ethniques [8, с. 603] – **Енвольтувати**: 1. Проводити магичні негативні дії з восковою фігуркою, що репрезентує людину. «Сподіваюсь <...> що він не надсилав більше воскових чоловічків та голки <...>» (Гюїсманс). 2. перен. Впливати на когось. Приваблення, полонення, домінування, непереборне чарування. Ця жінка його захопила. Захопити свою аудиторію. Енвольтація еволюціонувала в смислі, але перше значення лишається реальним для певних етнічних спільнот. Конотація тут із відтінком негативу, маються на увазі злі чари, підступність і винахідливість злих чаклунів та відьом.

Більш позитивну порівняно з попереднім компонентом конотацію мають елементи **Enchanter** (зачаровувати), **Enchanteur** (чарівник), **Enchanteresse** (чарівниця): **Enchanter** v. (latin incantare – incantation) soumettre à une action surnaturelle par magie – ensorceler, envoûter. Remplir d’un vif plaisir, satisfaire au plus haut point – ravir. *Cette histoire m’enchante.* **Enchanteur, -teresse.** Personne que pratique des enchantements – magicien, sorcier. “Des sorcières venues de Bohême/Quelques fées et les enchanteurs” (Appolinaire). *Merlin l’Enchanteur. L’Enchanteresse Circé.* Personne douée d’un charme irrésistible – charmeur. Qui enchante est extrêmement séduisant. – charmante, ravissant. *Un spectacle enchanteur* [7, с. 567] – **Зачаровувати** (від лат. «заклинання») – підпорядкуватися надприродним магичним діям, наповнювати задоволенням, отримувати найвищу насолоду. Ця історія мене зачаровує. **Чарівник, чарівниця** – людина, яка практикує магію, чарування. «Відьми з Богемії. Декілька фей та чарівниць» (Аполінер). Мерлін-чаклун. Цирцея-чаклунка. Той, хто має непереборні чари – чарівник, той, хто дуже привабливий. Чарівне шоу. Конотація позитивна, схвальна, адже чари, наведені красою, завжди вважаються добрими, хоча це не завжди так, а задоволення може бути ефемерним.

Підсумовуючи наведене, можна зробити висновок, що концепт МАГІЯ у французькій концептосфері має різноманітні конотації: від страху, цікавості, навіть жаху до захоплення, захвату й поваги. Важливо, що у французів магія має не суто «народне» тлумачення, а співвідноситься із цілою низкою наук, які мають магичний інструментарій (алхімією, астрологією, езотерикою, окультизмом). Вони офіційно не визнані як науки, проте для французів це невід’ємна частина чарівних знань. Також існує сильний гендерний компонент, де жінка постає носієм сакральних магичних знань і прийомів, які можуть бути спрямовані на благо або спричинити велику шкоду. Звісно, конотація при цьому є відповідною – позитивною чи негативною. Предмет дослідження потребує подальшого вивчення й поглиблення в наступних розвідках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов / пер. с англ. А. Шмелева. М.: Языки славянской культуры, 2001. 288 с.
2. Китредж Дж. Колдовство и ведьмовство в Западной Европе в прошлом и настоящем. URL: http://booksmarket.org/book/Djordj-Laimen-Kitredj_Koldovstvo-i-vedmovstvo-v-Zapadnoi-Evropе-v-proshlom-i-nastoyashhem.
3. Щербина Т., Тягны-Рядно А. Франция. Магический шестиугольник. М.: Изд-во «Зебра Е»; АСТ, 2007. 448 с.
4. Хаген И. Магия: практическое руководство. Базовый курс. СПб.: Весь, 2010. 196 с.
5. Яхонтова Г. Сны Анастасии. М.: Вагриус, 1996. 335 с.
6. Dictionnaire Le Robert de Poche. Paris, 2016. 1074 p.
7. Le Petit Larousse Compact. Paris, 2004. 1808 p.
8. Le Robert Dictionnaire pratique de la langue française. Paris: VUEF, 2002. 1891 p.

О.Г. Тараненко. Исследование концепта МАГИЯ (MAGIE) во французской языковой картине мира. – Статья.

Аннотация. Статья посвящена исследованию концепта МАГИЯ (MAGIE) во французской концептосфере на базе французских аутентичных толковых словарей с акцентом на коннотативном компоненте указанного концепта, а также исследованию репрезентантов концепта МАГИЯ (MAGIE) во французском языковом сознании.

Ключевые слова: культурный концепт, концептосфера, культурная специфика, языковая универсалия.

O. Taranenko. Concept MAGIC (MAGIE) investigation in French language worldview. – Article.

Summary. This article is devoted to the concept MAGIC (MAGIE) investigation in French worldview on the base of authentic explanatory dictionaries with emphasis on the connotative component of the above concept and analyzing of MAGIC representants in French national culture.

Key words: cultural concept, conceptual sphere, cultural peculiarities, linguistic universal.